

NR 55/2015

**PREFERENCJE W WYBORACH
PREZYDENCKICH**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Do wyborów prezydenckich pozostało już tylko nieco ponad dwa tygodnie. Coraz bardziej intensywna kampania wyborcza sprawia, że rośnie odsetek Polaków, którzy chcą lub czują się w obowiązku wziąć udział w nadchodzących wyborach. Swoje uczestnictwo w głosowaniu 10 maja zapowiada obecnie prawie 73% ankietowanych¹, a więc więcej niż deklarowało na początku i w połowie marca (wzrost o 6 punktów procentowych).

Oczywiście nie należy się spodziewać, iż za dwa tygodnie frekwencja wyborcza będzie rzeczywiście tak wysoka, bowiem duża część zapowiedzi ankietowanych ma charakter wyłącznie deklaracyjny. Jak wiemy z doświadczenia, w wyborach bierze udział znacznie mniej osób, niż wyraża taki zamiar w sondażowych deklaracjach.

Aktualne deklaracje badanych dotyczące udziału w nadchodzącym głosowaniu kształtują się na nieco niższym poziomie niż prawie miesiąc przed poprzednimi wyborami prezydenckimi, przypomnijmy – odbywającymi się w cieniu katastrofy smoleńskiej. Na mniej więcej miesiąc przed I turą głosowania w 2010 roku swój w nim udział zapowiadało 75% ankietowanych. W kolejnych tygodniach deklarowana gotowość partycypacji w wyborach jeszcze wzrosła – do 78% na mniej więcej tydzień przed I turą. Ostatecznie w wyborach wzięło udział niepełna 55% uprawnionych do głosowania.

Dziesięć lat temu na miesiąc przed I turą wyborów prezydenckich udział w głosowaniu deklarowało 67%, a tydzień przed głosowaniem – 70% ankietowanych. Natomiast faktycznie w pierwszej turze tamtych wyborów uczestniczyła tylko blisko połowa uprawnionych do głosowania (49,74%). Obecny, nieco wyższy niż przed 10 laty, poziom deklaracji uczestnictwa wskazuje, że frekwencja w nadchodzących wyborach może sięgnąć 50% lub być nieco wyższa, choć jest mało prawdopodobne, by przekroczyła 55%. Trzeba zastrzec, że jest to wnioskowanie wyłącznie na podstawie poprzednich sondażowych deklaracji i nie uwzględnia wielu innych czynników, które mają wpływ na frekwencję wyborczą.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (299) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 16–22 kwietnia 2015 roku na liczącej 1027 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

10 maja tego roku odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Deklaracje respondentów według terminów badań			
	5–11 II 2015	5–11 III 2015	11–18 III 2015	16–22 IV 2015
	w procentach			
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	70	67	67	73
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	20	21	20	14
Raczej nie wziął(ę)lbym w nich udziału	10	13	12	13

Głównym faworytem nadchodzących wyborów pozostaje urzędujący prezydent. Zamiar głosowania na Bronisława Komorowskiego zgłasza 43% zdeklarowanych uczestników majowych wyborów. Jednak przewaga Bronisława Komorowskiego nad pozostałymi pretendentami do prezydentury systematycznie topnieje. W ciągu ostatniego miesiąca² liczba jego zwolenników zmniejszyła się o kolejne 5 punktów procentowych. Natomiast rośnie poparcie dla głównego rywala prezydenta w nadchodzących wyborach – Andrzeja Dudy. Kandydata PiS zamierza obecnie poprzeć w wyborach 26% ankietowanych deklarujących swój pewny w nich udział. W porównaniu z pomiarem z drugiej dekady marca oznacza to sześciopunktowy wzrost poparcia.

Wszystko wskazuje zatem, że obaj politycy zmierzą się w II turze wyborów. W dalszym ciągu zdecydowanie dystansują pozostałych pretendentów do prezydentury, choć i „w drugiej linii” można obserwować interesujące zmiany i przetasowania. Na „czarnego konia” tych wyborów zdaje się wyrastać, deklarujący nieustannie swą „antysystemowość” i kontestujący istniejącą rzeczywistość polityczną, muzyk rockowy Paweł Kukiz. Na trzy tygodnie przed wyborami, chęć głosowania na tego kandydata zadeklarowało 7% wybierających się do urn (wzrost o 5 punktów procentowych). Na czwartym miejscu znalazł się polityk programowo kontestujący aktualną rzeczywistość polityczną – i to nie tylko w wymiarze krajowym, ale i europejskim – Janusz Korwin-Mikke (4% deklaracji poparcia). Poparcie dla tego – lubiącego wygłaszać kontrowersyjne sądy i opinie – polityka od poprzedniego pomiaru nie uległo zmianie. Tylu samo zdeklarowanych wyborców zamierza głosować na kandydatkę SLD Magdalenę Ogórek (4% – wzrost o 2 punkty procentowe). W defensywie wydają się natomiast pozostawać kandydat PSL Adam Jarubas (2% poparcia) oraz Janusz Palikot (1%). Kandydatury pozostałych z 11 zarejestrowanych już pretendentów

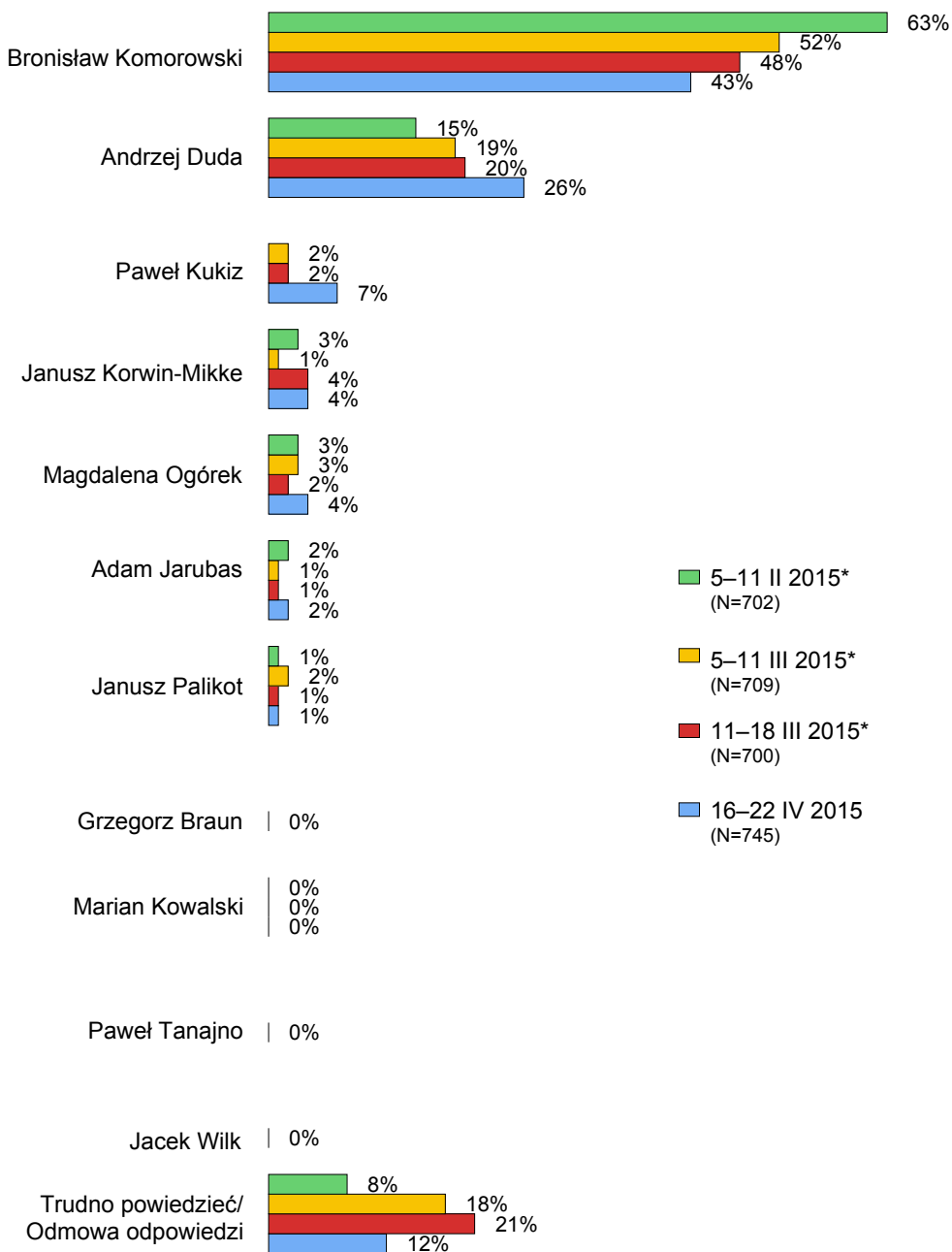
² Por. komunikat CBOS „Deklaracje uczestnictwa i preferencje w wyborach prezydenckich na niespełna dwa miesiące przed głosowaniem”, marzec 2015 (oprac. A. Cybulska).

do prezydentury – Grzegorza Brauna, Mariana Kowalskiego, Pawła Tanajno i Jacka Wilka – jak dotąd nie spotykają się z zainteresowaniem przyszłych wyborców. Żaden z badanych nie opowiedział się za którymkolwiek z tych kandydatów.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH

CBOS

RYS. 1. NA KOGO Z TEJ LISTY NAJCHEŃTNIJ ODDAŁ(A)BY PAN(I) GŁOS W WYBORACH PREZYDENCKICH?

* W zestawieniu pominięto wskazania osób w poprzednich pomiarach deklarujących poparcie dla Wandy Nowickiej i Anny Grodzkiej oraz wybierających kategorię odpowiedzi „Inny kandydat”.

Dotychczas mało emocjonująca i raczej jałowa kampania wyborcza wkracza obecnie w decydującą fazę. Na przedwyborczej scenie widać przede wszystkim wyraźną przewagę urzędującego prezydenta, która jednak systematycznie i w dość szybkim tempie maleje. Bronisław Komorowski traci zwolenników przede wszystkim dlatego, że jest oczywistym przedmiotem krytyki i ataku dla wszystkich konkurentów, którzy nie zwalczają się już tak zaciekle między sobą (może z wyjątkiem kandydatów lewicy). Również konieczność zmierzenia się z niezadowoleniem i głosami krytyki w czasie bezpośrednich kontaktów z wyborcami wydaje się być dla prezydenta niełatwym zadaniem, co chętnie podchwytyją media. W takiej sytuacji w oczach części zwolenników postać i pozycja obecnego prezydenta być może zostały nieco „odczarowane”. Jednakże przewaga Bronisława Komorowskiego w momencie startu kampanii była tak duża, że nie wydaje się, by jego dobry wynik w pierwszej turze był w jakikolwiek sposób zagrożony. Wzrost poparcia dla jego konkurenta, choć systematyczny, jest jednak – wzięwszy pod uwagę aktywność kandydata i jego partii – niezbyt wielki. Andrzej Duda zyskuje w wyraźnie mniejszym tempie i skali, niż traci Bronisław Komorowski. Korzystają na tym inni konkurenci. Nie sposób nie zauważyć popularności kandydatów antysystemowych, podważających polityczne (i nie tylko) status quo. Na podkreślenie zasługują także bardzo słabe wyniki kandydatów lewicy, a przede wszystkim niewielkie poparcie dla prowadzącej dość ekscentryczną kampanię wyborczą kandydatki znaczącego przecież na naszej politycznej scenie ugrupowania, jakim jest SLD.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1

		10 maja tego roku odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Raczej nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		73	14	13	1020
Płeć	Mężczyźni	77	11	12	492
	Kobiety	69	17	14	528
Wiek	18–24 lata	67	19	14	114
	25–34	69	13	17	198
	35–44	73	17	10	179
	45–54	73	16	11	161
	55–64	78	10	12	181
	65 lat i więcej	77	12	12	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	71	13	16	408
	Miasto do 19 999	76	16	8	156
	20 000 – 99 999	69	17	13	180
	100 000 – 499 999	74	16	11	172
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	80	9	11	104
	Podstawowe / gimnazjalne	67	15	18	210
	Zasadnicze zawodowe	69	16	15	248
	Średnie	74	15	11	315
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	81	10	9	247
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	11	5	120
	Średni personel, technicy	76	9	16	60
	Pracownicy adm.-biurowi	77	14	8	85
	Pracownicy usług	72	20	8	67
	Robotnicy wykwalifikowani	70	14	17	114
	Robotnicy niewykwalifik.	78	15	8	48
	Rolnicy	77	16	6	34
	Pracujący na własny rach.	83	8	9	37
	Bezrobotni	58	21	21	82
	Emeryci	78	12	10	197
	Renciści	66	13	21	62
	Uczniowie i studenci	68	18	14	63
	Gospodynie domowe i inni	50	19	31	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	65	19	16	128
	Od 650 do 999 zł	68	17	16	148
	Od 1000 do 1399 zł	70	14	16	188
	Od 1400 zł do 1999 zł	84	9	7	134
	2000 zł i więcej	88	6	5	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	57	23	19	122
	Średnie	72	16	12	447
	Dobre	78	10	12	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	80	12	8	55
	Raz w tygodniu	76	15	10	452
	1–2 razy w miesiącu	78	13	9	159
	Kilka razy w roku	68	17	15	209
	W ogóle nie uczestniczy	66	8	26	131
Poglądy polityczne	Lewica	78	13	9	134
	Centrum	71	17	12	341
	Prawica	86	8	5	325
	Trudno powiedzieć	53	19	28	220

Tabela 2

		Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?					Liczba osób
		Andrzej Duda	Adam Jarubas	Bronisław Komorowski	Janusz Korwin-Mikke	Paweł Kukiz	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		26	2	43	4	7	745
Płeć	Mężczyźni	26	2	41	6	9	379
	Kobiety	26	2	46	1	5	366
Wiek	18–24 lata	17		27	13	6	76
	25–34	25	3	36	6	12	137
	35–44	20	1	49	4	8	130
	45–54	32	1	38	2	11	117
	55–64	27	4	52	1	4	141
	65 lat i więcej	32	1	50	1	2	144
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	3	41	3	4	292
	Miasto do 19 999	24	1	45	2	3	119
	20 000 – 99 999	23	1	47	3	12	125
	100 000 – 499 999	22	1	39	4	13	126
	500 000 i więcej mieszk.	24		51	5	7	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	27	2	38	1	3	140
	Zasadnicze zawodowe	33		46	3	3	172
	Średnie	22	2	49	5	9	233
	Wyższe	23	2	38	4	11	201
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	1	41	7	9	100
	Średni personel, technicy	31		36	2	18	45
	Pracownicy adm.-biurowi	27	2	44	2	7	66
	Pracownicy usług	17	7	51	5	6	49
	Robotnicy wykwalifikowani	30		36	6	14	80
	Robotnicy niewykwalifik.	22		50	12	9	37
	Rolnicy	27	10	42			26
	Pracujący na własny rach.	10	2	55	5	8	31
	Bezrobotni	41	3	26	2	2	48
	Emeryci	29	1	53	0	3	154
	Renciści	23		46		4	41
	Uczniowie i studenci	16		21	8	13	42
	Gospodynie domowe i inni	38		57			25
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	33	1	36	5	4	83
	Od 650 do 999 zł	26	2	48	3	5	100
	Od 1000 do 1399 zł	29	3	40	4	5	132
	Od 1400 zł do 1999 zł	20	1	53	5	9	113
	2000 zł i więcej	22	2	44	4	12	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	31	1	35	5	11	70
	Średnie	29	2	41	3	7	322
	Dobre	23	1	47	4	7	354
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47		33		3	44
	Raz w tygodniu	33	2	43	3	5	343
	1–2 razy w miesiącu	23	3	41	4	8	123
	Kilka razy w roku	17	2	45	2	11	141
	W ogóle nie uczestniczy	9		51	10	10	86
Poglądy polityczne	Lewica	11	1	52		10	105
	Centrum	19	3	54	2	7	243
	Prawica	43	1	31	6	7	281
	Trudno powiedzieć	15		42	3	6	117

Tabela 2 cd.

		Na kogo z tej listy najchętniej odda(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?				Liczba osób
		Magdalena Ogórek	Janusz Palikot	Zamierzam oddać głos nieważny	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		4	1	1	12	745
Płeć	Mężczyźni	4	1	1	9	379
	Kobiety	3	2		16	366
Wiek	18-24 lata	1		2	34	76
	25-34	6	3		9	137
	35-44	3		1	15	130
	45-54	4		1	10	117
	55-64	4	2		7	141
	65 lat i więcej	4	3		8	144
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	2		14	292
	Miasto do 19 999	10	1		14	119
	20 000 – 99 999	3	1	1	9	125
	100 000 – 499 999	4	1	1	15	126
	500 000 i więcej mieszk.	1	3	2	7	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	2		22	140
	Zasadnicze zawodowe	4	0		9	172
	Średnie	2	1	1	7	233
	Wyższe	4	3	0	14	201
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3	1	1	17	100
	Średni personel, technicy		2	2	9	45
	Pracownicy adm.-biurowi	3		1	13	66
	Pracownicy usług	5			9	49
	Robotnicy wykwalifikowani	5	1	2	6	80
	Robotnicy niewykwalifik.				8	37
	Rolnicy	10			10	26
	Pracujący na własny rach.		6		14	31
	Bezrobotni	10			16	48
	Emeryci	4	3		7	154
	Renciści	6	2		19	41
	Uczniowie i studenci	2			40	42
	Gospodynie domowe i inni		5			25
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	6			15	83
	Od 650 do 999 zł		2		14	100
	Od 1000 do 1399 zł	7	2	1	10	132
	Od 1400 zł do 1999 zł	4	2	1	6	113
	2000 zł i więcej	5	1	1	10	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	5		8	70
	Średnie	3	1		14	322
	Dobre	5	1	1	12	354
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			2	15	44
	Raz w tygodniu	2	0		12	343
	1-2 razy w miesiącu	5	1	1	14	123
	Kilka razy w roku	6	4	1	13	141
	W ogóle nie uczestniczy	8	4	1	7	86
Poglądy polityczne	Lewica	10	6	2	9	105
	Centrum	3	1		11	243
	Prawica	2	0	1	8	281
	Trudno powiedzieć	3	2		29	117